

Lovska zveza *Slovenije*

ETIČNI KODEKS
slovenskih lovcev

(ETIČNI KODEKS *slovenskih lovcev*, LOVSKI OBIČAJI, LOVSKA NOŠA)

Uvod

Lov je najstarejša dejavnost človeka, ki se je preoblikovala skozi vso zgodovino od pradavnine do današnjih dni. Zato je lov sooblikoval odnose med ljudmi ter jih urejal in usmerjal v njihovih skupnostih v nenapisane družbene norme. V evoluciji človeka pripada pretežni del obdobju lovskih kultur, ki so se razvijale od pradavnine pa vse do prvih poljedelskih kultur na našem planetu. Skozi vso zgodovino človeštva pa je bilo lovstvo sestavni del vsakokratnih družbenih razmer ter odraz splošne kulturne ravni. Zato so se v svetu prostorsko in časovno izoblikovale različne lovske etične norme.

Skozi vso zgodovino človeštva so nastajala, se razvijala in so tudi spoštovali nepisana pravila, ki so urejala lov, pravico do plena, odnose med lovci ter odnose lovcev do divjadi. To dediščino in nenapisano kulturno izročilo je treba ohranjati ter dopolnjevati z novimi npravstvenimi normami, ki jih je prinesel čas ekoloških stisk in grozeče ogroženosti narave, katere sestavni del naj bi bil tudi človek.

Slovenska lovišča so bila skozi zgodovino na stičišču sredozemskih, germanskih in vzhodnjaških kultur, vendar se je naše sedanje lovstvo izoblikovalo predvsem pod vplivom srednjeevropskega lovstva. Zato na tem izročilu sprejemamo svoj Etični kodeks - kodeks slovenskih lovcev, ki določa npravnostna in moralna pravila ter razmerja med pravicami in dolžnostmi v našem lovstvu.

Dejavnosti lovca v naravi in na lovu so vsakokrat v drugačnih razmerah, ki jih najpogosteje ni mogoče predvideti zaradi terena, vremenskih razmer, zaradi obnašanja divjadi ali lovcev in drugih ljudi ter zaradi drugih nepredvidljivih okoliščin.

Zato se mora lovec odločati v nepredvidljivih okoliščinah ter v izjemnih razmerah in ob nenavadnem razvoju dogodkov samostojno in odgovorno, pa svoji dobri vesti ter vedno v skladu z normami etičnega kodeksa slovenskih lovcev.

Nazor države in javnosti nad lovom je otežen zaradi same narave lova, saj se uspešno lovi praviloma v samoti, tiho in neopazno. Pri lovu so odločilni neposredni odnosi lovca do divjadi, ki so brez posrednikov in brez sprotne nadzora drugih oseb, kar je še posebno izrazito pri samostojnem ali individualnem lovu. Zato je polna osebna odgovornost vsakega lovca za njegovo ravnanje do narave, do divjadi in do drugih prostoživečih divjih živali, do lastnikov zemljišč in gozdov ter do raznih obiskovalcev narave.

Odnose do narave bomo slovenski lovci uresničevali po načelu trajnostne rabe narave in po načelu trajnostnega razvoja družbe. To je uravnotežen razvoj, ki zadošča zdajšnjim razumnim potrebam, ne da bi pri tem ogrožali možnosti prihodnjih generacij, da bi zadostile svojim lastnim potrebam.

Zapisani in sprejeti Etični kodeks je vodilo in opora lovčevi vesti za etično vedenje ter za odnose in ravnanje lovskih organizacij in vseh lovcev do:

- narave,
- divjadi in do drugih živali,
- do družbenega okolja,
- do lovskih tovarišev,
- in do lovskih psov.

V sodobni družbi so mnenja o lovu vedno bolj nasprotujoča in tudi zmedena. Ob odtujenosti mestnih ljudi od narave in zaradi vedno večje ogroženosti narave so vedno bolj občutljiva razmerja med lovцем in divjadjo ter med človekom in naravo. Možnosti zlorabe moči človeka in lovca, znanja in tehnologij, ki so lahko v škodo narave in divjadi, so vedno večje. Vse to opravičuje in terja v lovstvu višja etična merila, kot je to bilo kdajkoli prej v vseh dolgi zgodovini človeške družbe in lovstva.

Lovske organizacije in lovci smo dolžni ohranjati lovsko kulturo ter lovske šege in navade, ki so sestavni del naše krajinske in narodne identitete. Ohranjati moramo naše tradicionalne etične vrednote ter širiti in utrjevati narodno zavest ter skrb za varstvo narave.

Odnos lovcev do narave

1. člen

Slovenske lovske organizacije spoštujejo in uresničujejo načelo trajnostne rabe narave:

- z načrtovanjem in uresničevanjem aktivnega varstva narave in življenjskega prostora za divjad in za druge prostoživeče divje živali;
- z načrtovanjem in uresničevanjem gojitve ter odstrela divjadi, ki je uravnoteženo z varstvom in trajnostno rabo narave;
- z odstrelom divjadi po spolni in starostni strukturi, ki je uravnotežen s prirastkom.

2. člen

Lovec spoštuje načelo trajnostne rabe narave in to načelo upošteva pri svojem rednem delu, na lovu ter pri vseh drugih aktivnostih v prostih času.

Na področju lovstva se vedno zavzema in po svojih strokovnih in fizičnih sposobnostih tudi uresničuje načelo trajnostne rabe narave:

- z aktivnim varstvom življenjskega prostora divjadi in drugih prostoživečih divjih živali;
- s tem, da škodljive ali protizakonite posege v življenjski prostor divjadi čimprej sporoči vodstvu svoje lovske organizacije;
- zavaruje dokaze ob opaženih onesnaženjih ali odlaganju strupenih in nevarnih snovi ter o tem čimprej obvesti pristojne službe.

3. člen

Gospodarjenje z lovišči mora biti skrbno in po načelu dobrega gospodarja, vendar pridobivanje dohodka nikoli ne sme biti na škodo trajnosti, varstva narave in varstva divjadi.

Dohodke, ki so pridobljeni pri upravljanju lovišča, je treba vračati nazaj v lovišče za varstvo in gojitev divjadi ter za varstvo narave.

4. člen

Lovec se giblje v naravi in v lovišču peš, tiho in neopazno, da ne vznemirja divjadi in drugih prostoživečih divjih živali.

Gibanje, zadrževanje ali bivanje lovca v naravi in v lovišču ne sme škoditi naravi.

Lovec in divjad

5. člen

Lovec ravna v odnosih do žive ali mrtve divjadi humano in spoštljivo ter po strokovnih smernicah.

6. člen

Za odnose lovca do divjadi je potrebna notranja etična kontrola. Pri lovu najprej velja presoja, kaj smemo in ne kaj zmoremo.

7. člen

Divjadi ni dovoljeno odtujevati in njenega naravnega življenjskega prostora. Lovci so dolžni osvobajati že odlovljeno divjad ter preprečevati odlov divjadi, jemanje mladičev ali jajc divjadi z namenom, da bi jo zadrževali v ujetništvu. Lovci le izjemoma lahko sodelujejo pri odlovu divjadi za potrebe raziskovalnega dela ter za reševanje ob naravnih ujmah.

Lovčeva dolžnost je, da divjadi, zagotovi pravico do naravnega in ohranjenega ter mirnega življenjskega prostora, ki ga potrebuje za svoje življenjske potrebe, navade in za razplod.

8. člen

Lovec pred javnostjo varuje podatke o lokacijah gnezdišč, brlogov, skotov in zimovališč ter tako varuje divjad in ohranja mirne cone za divjad.

9. člen

Lovec ne sme privoliti, dopuščati ali sodelovati pri mučenjih in drugem nečloveškem ravnanju z divjadjo in drugimi živalmi. Lovec mora lajšati trpljenje divjadi, če se to zgodi ter spoštovati divjad in vedno preprečevati ponižujoče ravnanje z živo ali mrtvo divjadjo.

10. člen

Na lovu je lovec osebno in moralno odgovoren za spoštovanje lovskih etičnih norm, za strokovne odločitve ter za razsodno ravnanje po svoji dobri vesti do divjadi. Lovec vedno lovi lovsko pravično in mora pri tem sam sebe nadzorovati.

Lovci ne smejo zlorabljeni stiske divjadi ob naravnih ujmah, v težkih vremenskih razmerah ter ob nesrečah, pač pa morajo po svojih močeh preprečevati in lajšati stisko divjadi.

Kadar lovec na lovu dvomi o pravilni odločitvi, le-to vedno odloči v korist divjadi.

11. člen

Lovec ravna z lovskim orožjem zakonito, skrbno in s polno osebno odgovornostjo za varnost.

Pred vsakim strelom mora lovec s polno odgovornostjo presoditi upravičenost strela po načelih varnosti in po načelih lovske pravičnosti.

12. člen

Lovec odkloni sodelovanje na lovu ter pri vseh drugih dejavnostih, če po svoji vesti oceni, da niso upoštevana in spoštovana etična načela ali zakonska določila. V težkih trenutkih sta potrebni njegova prisebnost duha ter osebna razumna presoja.

Odnos lovcev do družbenega okolja

13. člen

Lovec naj bo častna oseba in temu primernege zunanjege in notranjege obnašanja, z odgovornim ravnanjem do narave, divjadi, družbenega okolja, do lastnikov ali upravljavcev zemljišč in gozdov ter do svojih lovskih tovarišev.

S svojim vedenjem in ravnanjem si mora lovec v svojem družbenem okolju prizadevati za svoj ugled ter za ugled lovskih organizacij.

Lovci naj bodo moralno neodvisni od svojega položaja ter od razmer v družbenem okolju.

14. člen

Lovske organizacije sodelujejo z naravovarstvenimi in drugimi organizacijami, s šolami in službami pri ozaveščanju ter vzgoji javnosti za področje varstva narave in okolja ter varstva in gojitve prostoživečih divjih živali.

Sodelovanje lovskih organizacij in posameznih lovcev z upravljavci in lastniki kmetijskih zemljišč, gozdov in voda mora biti tesno in korektno, ker je to sestavni del aktivnega varstva divjadi in njenega življenjskega prostora. Strokovno in sonaravno delo na kmetijskih površinah in v gozdnem prostoru odločilno vpliva na varstvo in gojitev divjadi.

Sodelovanje z vsemi drugimi uporabniki naravnega prostora mora biti enakopravno ter na načelu, da je lov sestavni del trajnostne rabe narave. Pri spornih zadevah lovci zagovarjajo in zavarujejo varstvo narave in pravice divjadi.

15. člen

Lovci z nastopi in razstavami predstavljajo naloge pri varstvu narave in divjadi, kulturno izročilo, etične norme ter lovske šege in navade.

Trofeje ocenjujemo in razstavljamo za strokovno javnost, ker so odraz naravnih danosti lovišč, genske zasnove divjadi ter tudi merilo uspešne gojitve divjadi.

Lov ter uplenitev divjadi sta globoko intimna odnosa, ki zadevata samo divjad in lovca ter zato ne sodita v javnost.

16. člen

Pri stališčih radikalnih aktivistov za varstvo živali, ki nastopajo z anarhičnimi metodami za prepoved vsakega lova, lovci in lovske organizacije nastopajo javno z argumenti trajnostne rabe narave ter z uveljavljanjem etičnega kodeksa slovenskih lovcev.

Pri stališčih upravljavcev in lastnikov kmetijskih zemljišč in gozdov, ki se zavzemajo za radikalne odstrele, ki bi pomenili genocid za določene vrste divjadi, delujejo lovci in lovske organizacije javno, s strokovnimi argumenti ter v sodelovanju z naravovarstvenimi organizacijami.

Lovci zastopajo in uveljavljajo svoja stališča vedno z argumenti in tako, da ne ogrožajo pravic drugače mislečih do izražanja javnega mnenja.

17. člen

Lovci in lovske organizacije spoštujejo rezultate raziskav na področju varstva narave, divjadi, lovstva ter rezultate in ugotovitve raziskav drugih strok ter jih upoštevajo pri svojih strokovnih odločitvah.

S strokovnimi in z raziskovalnimi organizacijami lovci sodelujejo s posredovanjem sprotnih informacij o stanju ter spremembah pri divjadi in o njenem življenjskem prostoru.

18. člen

Pokončevanje klateških in za lastnika odvečnih ter bolnih domačih živali ni naloga lovcev in ne lovskih organizacij.

Lovec lahko odkloni sodelovanje pri pokončevanju domačih živali tudi takrat, če to prosi lastnik ali zahteva kdorkoli.

Lovci pomagajo domačim živalim, ki so v stiskah ob naravnih ujmah, ob požarih ter zaradi nehumanega ravnanja lastnikov.

Lovske organizacije sodelujejo pri ustanavljanju in pri delovanju zavetišč za živali.

Lovci med seboj

19. člen

Lovec se do drugih lovcev vede tako, kot želi, da se drugi lovci vedejo do njega.

20. člen

Lovci so si med seboj lovski tovariši ne glede na narodnost, vero, raso, družbeno vlogo in položaj ali politično opredelitev.

Lovec je do lovskih tovarišev pošten in ne sme dopustiti, da bi materialne koristi vplivale na ravnanje do drugih lovcev in ne na ravnanje do divjadi.

Lovska tovarišija med seboj enakopravno sodeluje in si pomaga v lovišču ter v družbenem okolju.

Vsakdo si je dolžan redno in stalno dopolnjevati strokovno znanje. Svoje znanje in izkušnje lovci prenašajo na mlajše lovce, ki naj spoštujejo izkušene in ugledne lovce ter upoštevajo njihove nasvete.

21. člen

Lovci morajo spoštovati in varovati svojo lovsko organizacijo.

Lovci najboljšujejo ugled, čast in dostojanstvo lovstva ter se izogibajo dejanj, zaradi katerih bi se v javnosti zmanjševal ugled lovstva.

Pri svojem ravnanju mora lovec vselej upoštevati pravila osebnega vedenja in načela etike slovenskega lovca, da tako utrjuje ugled lovca in lovske organizacije.

Lovci naj bodo odkritosrčni in dobronamerni. Zato ne kritizirajo mnenj drugih lovcev s škodoželjnimi nameni. Poročila, na podlagi katerih odločajo ali ukrepajo bodo vedno resnična, zato izjave ne smejo biti lažne ali zavajajoče. Če se izkaže, da so ravnali napak, naj se prizadetim in javnosti opravičijo.

Lovska latinščina lahko popestri družabna srečanja lovcev, vendar ne sme biti nikoli žaljiva in ne sme škoditi ugledu lovcev ter lovske organizacije.

22. člen

Lovstvo je dolžno samo sebe nadzorovati.

Lovci morajo braniti čast, ponos in plemenito lovsko tradicijo, zato morajo brez oklevanja sami razkriti nezakovitosti ali neetično obnašanje svojih stanovskih tovarišev, in tudi drugih, če se zadeve nanašajo na divjad, varstvo narave in lovstvo.

Lovec ne sme podpirati ali se povezovati z osebami ali postopki dvomljivega slovesa, nedovoljenimi postopki in v nasprotju z etičnimi standardi ali zakonodajo, ki lahko ogrozijo naravo, divjad, gensko pestrost, ekološko ravnovesje ali so predmet drugih interesov, ki niso plemeniti in niso v skladu s stroko.

Prepovedano je uporabljati postopke, ki kakorkoli užalijo ali odvzamejo čast ali strokovni sloves lovca, vključno s pritiski politične, socialne, ekonomske ali administrativne narave.

V vsakem primeru mora lovec sam presoditi odnos med njegovim delovanjem in možnimi posledicami na naravo, divjad in lovstvo.

Lovec in njegov pes

23. člen

Lovski pes naj bo vsakemu lovcu lovski tovariš in sodelavec.

24. člen

Lovski pes bo deležen vzgoje in šolanja, da bo usposobljen za zahtevne naloge v lovišču ter za vedenje v družini in v lovski družbi.

25. člen

Gospodar je odgovoren, da je njegovemu psu zagotovljeno zdravstveno varstvo, zračno in snažno bivališče, ki mu daje zaščito red mrazom in pred vročino ter mu omogoča gibanje.

Gospodar mora vsak dan zagotoviti svojemu lovskemu psu svežo vodo in primeren obrok hrane.

Lovski pes je družabnik svojemu gospodarju in lovskemu tovarišu, zato naj bo čimveč z njim na lovu in v prostem času, ne pa osamljen ali zaprt.

Ostarelim lovskim psom gospodar zagotovi mirno in varno starost ter vso potrebno oskrbo.

26. člen

Pri lovu ter za razplod se smejo uporabljati le čistopasemski in ustrezno usposobljeni lovski psi.

27. člen

Za usposobljenost in vedenje lovskega psa na lovu je odgovoren njegov vodnik, zato je za napake lahko kaznovan praviloma le gospodar ali vodnik in ne pes.

Kadar se na lovu pri sledenju divjadi ter pri iskanju obstreljene divjadi ravnanje psa ne sklada z mnenjem njegovega gospodarja ali vodnika, je treba upoštevati odločitve lovskega psa.

Po uspešnem lovu ter v primerih, ko pes najde obstreljeno divjad, naj bo lovski pes deležen pohvale, priznanja in nagrade.

Odbor Etičnega kodeksa

28. člen

Lovske organizacije na območju Republike Slovenije bodo po sprejemu Etičnega kodeksa slovenskih lovcev imenovale skupen odbor Etičnega kodeksa, ki bo deloval kot vrhovno častno razsodišče za lovstvo.

29. člen

Naloge odbora Etičnega kodeksa slovenskega lovstva so:

- pojasnjevanje etičnega kodeksa,
- razsojanje in ocenjevanje posameznih dejanj, če so v skladu z Etičnim kodeksom
- vse druge naloge na podlagi Etičnega kodeksa.

30. člen

Lovec ali lovska organizacija, ki bi se znašla v težavah, ker bi uveljavljala načela Etičnega kodeksa, bo deležna podpore odbora Etičnega kodeksa, drugih lovcev in lovske organizacije.

31. člen

Odbor Etičnega kodeksa seznanja strokovno in splošno javnost o svojih odločitvah.

Končne določbe

32. člen

Sestavni del Etičnega kodeksa je zaprisega slovenskega lovca, ki jo na slovesen način opravi vsak slovenski lovec.

33. člen

Vsebina Etičnega kodeksa ter zaprisege je sestavni del izobraževanja ter zaključnih izpitov v lovstvu na vseh stopnjah.

34. člen

Etični kodeks slovenskih lovcev je veljaven od dne, ko ga sprejme občni zbor Lovske zveze Slovenije.

Etični kodeks je bil sprejet dne 13. junija 1998 v Novem mestu.

Predsednik Lovske zveze Slovenije

Jože Strle

ZAPRISEGA

slovenskega lovca

Spoštovani lovski tovariši,

pred vami ter pred našo skupno in edino Naravo prisegam, da sprejemam načela in določbe Etičnega kodeksa slovenskih lovcev, po katerih se bom ravnal v svojem življenju in dokler bom imel čast biti lovec.

Pri posegih v naravo bom uresničeval načelo trajnostne rabe. Lovil bom zakonito, po strokovnih smernicah in lovsko pravično ter v skladu z notranjo etično kontrolo. Spoštoval bom odločitve lovske organizacije in si prizadeval za ugled lovstva ter za lovsko tovarištvo. Ohranjal in širil bom lovsko kulturo ter utrjeval narodno in naravovarstveno zavest.

LOVSKI OBIČAJI

Uvod

V lovstvu so se skozi vso zgodovino izoblikovali lovski običaji in navade, ki jih ohranjamo in obnavljamo tudi v sedANJI slovenski lovski organizaciji, saj so sestavni del kulture ter krajinske in narodne identitete. Tako tudi laže razumemo naše sedanje in bodoče ravnanje, vsaj na nekaterih področjih dejavnosti našega lovstva. Lovski običaji, ki jim včasih pravimo tudi lovske šege in navade, so del ljudskega izročila, zato jih je treba spoštovati.

Slovenski lovski običaji so sestavni del lovske kulture srednjeevropskih narodov. Za lovske običaje se odločamo ob različnih priložnostih, seveda pa najpogosteje ob družajnih lovcev, ko se zberemo iz zelo različnih vzrokov. Lovski običaji naj dajo temeljni ton ob srečanjih lovcev, pač odvisno od dogodka in od vsebine srečanja. Dogodki v življenju, podobno je tudi v lovstvu, so zelo različne narave. To so lahko vesela družjenja, ko smo srečni zaradi uspehov društva, lovske organizacije ali zaradi uspeha našega skupnega lovskega tovariša. Ob drugih priložnostih so srečanja resna, ko proslavljamo jubileje naše lovske organizacije, ko delimo priznanja, smo srečni in ponosni. V življenju pa so žal tudi težki in turobni trenutki, ko se poslavljamo od lovskega tovariša, ko v skupini in v imenu lovske družine obiščemo bolnega lovca ... Na lovu so doživetja, ko se lov uspešno konča, toda ob tem so čustva globoka in pogosto prizadeta zaradi naših sodb in posegov v naravo in v samo bistvo življenja. V življenju se udeležujemo veselja in pogrebov. Temu primerno se moramo tudi obnašati. Na lovu in ob plenu smo sami, sva z lovskim tovarišem pri ocenjevanju trofeje v lovski sobi, kjer sama obujava spomine. Drugič smo s svojo lovsko družbo pri lovskem krstu v lovskem domu, kjer po končanem dogodku še zapojemo. Ob tako različnih doživetjih so tudi razmere za izvedbo lovske običajev zelo različne.

Kultura naroda se odraža tudi v lovskih običajih, ki so sestavni del tako različnih običajev in navad.

Lovčeva kultura se jasno in javno pokaže tudi takrat, ko je udeleženec na prireditvi, na kateri so se odločili za prikaz lovske običajev, navad ali šeg. Za svoje ravnanje je odgovoren vsak sam. Takrat pa, kadar organizira lov ali prireditev lovska organizacija, je za kulturno izvedbo odgovorna organizacija in s tem lovec, ki organizacijo vodi.

Zato organizacije in izvedbe lovskega običaja pri organiziranem družajju ne prepustimo slučajju! Izvedbo naj vodi lovec, ki bo odgovorno upošteval ustaljena pravila, pa vendar bo znal obvladovati in samostojno voditi postopek ali predstavo tako, da ji bo dajal primeren ton, ki mora biti podrejen cilju prireditve. To je torej zahtevno delo, ki ga zmore le lovec, ki je več nastopanja v javnosti, ki zna ustvarjati vzdušje v vseh razponih čustev, pač odvisno od dogodka in od običaja.

Zelena vejica

Zelena vejica je stanovski znak lovcev, ki jo nosijo ob vseh prireditvah, ki so namenjene lovcem in lovski organizaciji. To so slovesna zborovanja, skupščine, parade in slovesne predstavitve, pogrebi ...

Za zeleno vejico uporabimo vršiček smrekove ali jelove vejice, ki si jo zatakne na levo stran lovskega klobuka.

Zadnji grižljaj

Simbolni zadnji grižljaj divjadi je zelena vejica, ki jo uplenitelj vtakne uplenjeni divjadi v gobec ali v kljun. Tako se divjadi lovec simbolno oddolži za njeno žrtev oziroma se ji zahvali za trofejo. Zadnji grižljaj lovec odlomi na kraju uplenitve, kjer že prej divjad položi na njeno desno stran telesa, torej z levim bokom navzgor. K divjadi se skloni ali poklekne ter ji spoštljivo vtakne zeleno vejico, ki jo odlomi in ji nikoli ne odreže z nožem ali katerim drugim orodjem. To stori uplenitelj sam, nikoli upleniteljev vodnik ali spremljevalec.

Zadnji grižljaj pripada vrstam divjadi:

veliki divjadi - prežvekovalcem obeh spolov in vseh starosti: jelenjad, srnjad, damjaki, kozorogi, mufloni, gamsi.

Zadnji grižljaj je nekoč pripadal sedaj zavarovanim vrstam divjadi

Zadnji grižljaj je pripadal tudi veliki pernati divjadi, ki se hrani tudi s popjem oziroma brstjem, dokler je bila to lovna divjad: divji petelin, ruševac, gozdni jereb. Sedaj so te vrste divjadi trajno zavarovane in je zato zadnji grižljaj za te vrste le še zanimivost iz zgodovine lovstva.

Nekaterim vrstam divjadi nikoli ni pripadal zadnji grižljaj

Zadnjega grižljaja nikoli niso dobile določene vrste velike divjadi: medved, volk, ris, divji prašič, svizec in planinski orel. Zato tem vrstam divjadi tudi sedaj ne pripada zadnji grižljaj, čeprav je kdaj dovoljen izjemni odstrel.

Zadnji grižljaj tudi ne pripada nobeni divjadi malega lova.

Upleniteljeva vejica

Upleniteljeva vejica ali vejica plena je vršiček veje iglastega drevesa ali tudi listavca kot dokaz lovske pravične uplenitve velike divjadi katerekoli vrste in jo uplenitelj nosi na desni strani klobuka, se veda samo lovskega. Kadar je lovec ob uplenitvi sam na lovu, si na kraju uplenitve vejico plena odlomi sam in si jo zatakne na klobuk na desni strani. To stori takoj zatem, ko je divjad namestil na njeno desno in ji v gobec vtaknil zadnji grižljaj. Če pa veliki divjadi zadnji grižljaj ne pripada, si zatakne vejico takoj potem, ko je divjad položil na njeno desno stran.

Uplenitelj nosi vejico plena samo na dan uplenitve določene divjadi, saj vejica za lovskim klobukom na desni strani izpričuje, da je tisti dan lovec lovske pravično uplenil divjad.

Kadar je na lovu poleg uplenitelja še drug lovski tovariš ali pa je lovec uplenil divjad na skupnem lovu, se upleniteljeva vejica izroči na določen način. Ko uplenitelj vtakne veliki divjadi v gobec zadnji grižljaj, če ji pripada, se on in njegov vodnik ob plenu postavita drug proti drugemu. Oba imata na glavi lovski klobuk in puški na levi rami, in sicer s cevjo spredaj strmo navzgor. Vodnik položi vejico na smrtno rano in jo nato ob primernem nagovoru na

udrti štuli svojega klobuka z levico ponudi uplenitelju. Nagovor, ki obsega le nekaj stavkov, sklence s čestitko: "Lovski blagor!" Uplenitelj z levico seže po vejico, z desnico pa stisne desnico svojega spremljevalca in se zahvali: "Lovska hvala!" Nato si uplenitelj sname klobuk in si vejico plena ali upleniteljevo vejico zatakne na desno stran svojega lovskega klobuka.

N skupnih lovih lovovodja na enak način izroči vejico plena uplenitelju velike divjadi. Vejico izroči vedno na koncu svojega govora, to je pred skupnim pozdravom lovini.

Vejica divjadi

Z vejico divjadi počastimo uplenjeno veliko divjad, ko opravljamo pozdrav lovini po skupnem lovu. Za ta običaj odlomimo primerno veliko zeleno vejico iglavca ali tudi listavca, ki jo položimo na levo pleče veliki divjadi, tudi tisti, ki ji sicer ne pripada zadnji grižljaj.

Divjadi malega lova vejica divjadi ne pripada.

Vejice za sporočila na lovu

Lovci se na lovu ter pri obhodih v lovišču obveščamo med seboj tudi z vejicami in vejami. Sporočila so lahko številna in zelo različna, seveda pa je zato treba razločevati pomen položenih in v zemljo zapičenih vejic in vej. Sporočila s takimi naravnimi označitvami so očitna le lovcem, drugi jih ponavadi še opazijo ne. Ob takih označevanjih in sporočanjih, poleg vseh dobrih strani takega sporazumevanja, v naravi ne puščamo ničesar, kar vanjo ne spada.

Vejice in večje veje uporabljamo kot sporočilo, obvestilo ali opozorilo v naslednjih primerih:

Označimo uplenjeno in v lovišču odloženo divjad, če je ne moremo odnesti sami. Na njen levi bok položimo navkriž primerno veliki zeleni vejici, kar pomeni, da je divjad lovsko uplenjena, da je last nekoga in da ni morda poginula ranjena.

- Stojišče ali čakališče označimo z vejo, ki je dolga kot roka, navpično zataknjena v tla, mladi pa smo porezali skoraj do vrha.
- Obvestilo solovcu. Če hočem tovarišu pokazati, kam sem šel, da me najde, to storim s položenimi manjšimi vejami. Zlasti na odcepih in križiščih morajo ležati z debelci, obrnjenimi v smer, kamor naj gre. Če želim, da me tovariš na določenem mestu počaka, tam čez pot ali stezo položim vejici tako, da se odlomljena konca skoraj stikata.
- Opozorilo in pazljivost pomeni kot roka dolga veja, ki je obeljena in položena ali obešena, na primer na skalo, grm, deblo ...
- Opozorilo na nevarnost pomeni odebeljena in v obroč zvita veja, obešena na vidnem mestu.
- Sled zalomimo. Če je zadeta žival pobegnila, na nastrelu zataknejo za laketa dolgo zeleno nastrelna vejo, smer bega pa nakažemo z nekaj manjšimi vejami, položenimi s spodnjo stranjo navzgor in z odlomljenim debelcem v smer bega. Kadar smeri bega nismo ugotovili, ob zasajeni nastrelni veji položimo manjši veji tako, da vsaka kaže z odlomljenim delom v nasprotno smer.

Z vejicami in vejami lahko seveda sporočamo še marsikaj, vendar morajo biti znani vsaj tistim, ki so jim namenjeni, da je tudi razumejo. Če temu ni tako, se dogajanja na terenu kaj hitro zapletejo in namenjena sporočila postanejo in ostanejo le nerazumljivi rebusi.

Nošenje plena

Spoštovanje do uplenjene divjadi izražamo tudi s pravilnim nošenjem plena. Spoštljivo ravnanje z uplenjeno divjadjo od uplenitve in nošenja, polaganja ter od prevoza in skladiščenja je sestavni del lovske etike, ki se kaže v odnosu do divjadi.

Izoblikovala so se pravila za nošenje določenih vrst divjadi. Uplenjenega zajca nosimo na primer tako, da ga držimo za zadnji nogi, nikoli pa ne za prvi. Če nas pri lovu tako nošenje ovira, ga privežemo ali obesimo na nahrbtnik. Seveda pa ga nikoli ne vtaknemo v nahrbtnik. Za vse vrste divjadi velja pravilo, da je ne nosimo skrite v notranjosti nahrbtnika ali torbe. Lovsko pravično in zakonito uplenjene divjadi pred lovci nikoli ne skrivamo. Ob tem pa velja poudariti, da se v javnosti ne razkazuje in ne baha z uplenjeno divjadjo.

Prav tako nosimo na zadnji nogi tudi vso drugo dlakasto divjad malega lova, na primer lisico, jazbeca ...

Uplenjeno pernato divjad vseh vrst nosimo tako, da jo držimo za vrat oziroma glavo, da ji telo visi navzdol. Tako jo nosimo tudi takrat, če jo obesimo na vrvico.

Divjad Velikega lova nosimo, vlečemo ali vozimo vedno obrnjeno tako, da je glava spredaj in divjad obrnjena v smer naše poti.

Polaganje uplenjene divjadi

Polaganje in razvrščanje uplenjene divjadi opravimo po skupnem lovu, da pozdravimo lovino. Vodja lova že pred začetkom lova pove vsem lovcem v zboru, kje bosta po koncu lova zbor in pozdrav lovini. Lovovodja tudi poskrbi, da bodo po končanem lovu lovci položili uplenjeno divjad in da bo tako mesto pravočasno ter primerno pripravljeno. Zato pripravimo zelene veje, na katere bomo divjad položili po koncu lova. Praviloma naj bo mesto za položitev divjadi tako pripravljeno, da bo divjad z glavami obrnjena proti predelu, kjer smo lovili oziroma, kjer je bila divjad uplenjena.

Vso divjad položimo v vrsto po velikosti, od desnega proti levemu krilu; najprej veliko in malo dlakasto divjad, nato veliko in malo pernato divjad, na primer: divji prašič, lisica, zajec, fazan, raca, šoja. Prašič ima na levem plečetu vejico divjadi. Le-to položimo divjadi na pleče oziroma na perut, ko jo položimo. Vsako divjad položimo z desno stranjo na tla in med eno ter drugo je primeren presledek. Čez položeno uplenjeno divjad nikdar ne stopamo, ker bi bilo to v nasprotju s spoštovanjem, ki naj ji ga lovec izkazuje.

Pozdrav lovini

Ko je vsa divjad položena in so vsi lovci ter gonjači na zbornem mestu, se lovovodja in vodja gonjačev postavita ob položeno divjad na desnem krilu, kar je pravokotno in nasproti hrbtu prve položene divjadi, nakar lovovodja zapove: "Tovariši, zbor ob lovini!" Lovci in gonjači se

postavijo v vrsto ali v vrsti, približno tri korake za položeno divjad. Za lovce je mesto na desnem krilu, za gonjače s psi pa na levem krilu. Vsak lovec z dlanjo levece objema cevi puške tik nad jermenikom. Psi so oprčeni in ob levih nogah gonjačev. Vodja lova v kratkem govoru opiše potek lova, v kratki oceni pove svoje in vtise drugih lovcev o divjadi v predelu lovišča, kjer so lovili. Pove, koliko strelav je bilo oddanih, katero divjad so udeleženci lova videli in koliko divjadi glede na različne vrste so uplenili. Oceni celoten potek in uspeh lova.

Če je bila na skupnem lovu uplenjena tudi velika divjad, si lovovodja vzame iz levega prsnega žepa zeleno vejico in se z njo dotakne uplenjene velike divjadi. Nato stopi pred uplenitelja, ki stoji v prvi vrsti, mu po že opisanem običaju čestita lovski blagor in mu izroči vejico plena.

Potem se lovovodja vrne na svoje mesto, se z nekaj besedami zahvali lovišču in naravi za odstrel divjadi, nakar zopet zapove: "Pozdrav lovini!" Vodja gonjačev zatrobi na lovski rog tri dolge zvoke, ki pomenijo konec lova, če je mogoče pa še melodijo Pozdrav lovini. Medtem lovci in gonjači stojijo mirno.

Ko rog utihne, lovovodja s pogledom spoštljivo pogleda položeno divjad, se odkrije in reče: "Uplenjani divjadi za lovski blagor - hvala!" Lovci in gonjači sežejo k lovskemu klobuku, se odkrijejo in rečejo v en glas: "Hvala!" in se zopet pokrijejo.

Nato lovovodja sklene obred z zahvalo vsem za udeležbo, zlasti gostom, pohvali red in disciplino ter pograja nepravilnosti na lovu. Končno pove, pod kakšnimi pogoji posamezniki lahko vzamejo plen. Lovovodja povabi lovce in gonjače na zadnji pogon, ki je ponavadi v lovskem domu ali v določenem gostišču.

Lovski znaki

Le-te nosi lovec vedno na levi strani prsi ali klobuka. Na levi strani klobuka večinoma nosi tudi trofeje uplenjene divjadi, ki jih lovci nosijo na lovskem klobuku. Izjemoma je le gamsov čop mogoče nositi zadaj na klobuku, nikdar pa ne na desni strani, ker je ta stran namenjena izključno upleniteljevi vejici. Edini obvezni lovski znak, ki ga nosimo na levi strani lovskega klobuka, je znak slovenske lovske organizacije s stilizirano glavo Zlatoroga in s črkami SLD.

Kadar se lovec predstavlja kot član lovske organizacije, nosi puško vedno na levi rami, s cevjo (cevema, cevmi) pred ramo in skoraj navpično navzgor. Z levo roko drži puško tik nad zgornjim jermenikom.

Lovski krst

Lovski krst je star lovski običaj: to je sprejem novinca v lovsko zeleno bratovščino. Pravilom a krstijo novinca, ki je lovsko pravično uplenil prvo žival velikega lova (veliko divjad). Lovski krst gotovo vsebuje ostanke srednjeveškega obreda sprejemanja med viteze. Običaj smo prevzeli iz davne preteklosti, ko je bilo veliko divjad veliko težje upleniti, kot je to danes, in je bila zato uplenitev tudi častna.

Najprimernejši čas za lovski krst je neposredno po lovu, na katerem je novinec lovsko pravično uplenil veliko divjad. Odkar pa na skupnih lovih redkeje uplenimo veliko divjad, je manj priložnosti za krst takoj po uplenitvi na zadnjem pogonu v lovskem domu ali v gostišču. Če krst opravimo pozneje, plen lahko nadomesti trofeja uplenjene divjadi.

Vodja lova razglasi, da je novinec lovsko pravično uplenil prvo veliko divjad, zato je po starem običaju lahko lovsko krščen, če seveda tudi njegovo znanje ustreza zahtevi, kar je treba preveriti. Ko omizje krst odobri, sestavijo krstno komisijo izkušenih lovcev in duhovitih šaljivcev. V komisiji so: predsednik z dvema podpredsednikoma, ki sedejo za mizo, na kateri sta leskovka in bokal vina. Pred mizo je daljša klop z uplenjeno divjadjo, ki jo položijo počez.

Predsednik pokliče uplenitelja, ki sede na klop. Najprej ga izpraša o njegovih osebnih podatkih. Nato sledijo vprašanja in odgovori o lovskem znanju - v šaljivi in duhoviti obliki. Če se novinec ne čuti dovolj spretnega, kar naj vedno ugotovi predsednik, si izmed lovcev lahko izbere zagovornika.

Pri lovskem krstu naj bo največ časa porabljenega za izpraševanje ter za zagovor in obrambo kandidata. Pri spraševanju naj poleg predsednika sodelujejo še vsi drugi člani komisije. Predsednik predvsem vodi in usmerja razpravo tako, da je izpraševanje izvirno in duhovito ter aktualno glede na razmere v lovišču in v lovski organizaciji ter v družbi. Vprašanja, odgovori ter obramba ne smejo biti nikoli žaljivi ali s škodoželjnimi nameni do lovcev in ne do lovske organizacije.

Za napačne odgovore, zavajajoče izjave, za nespoštovanja divjadi, lovskih tovarišev ali lovskih psov, lahko komisija kaznuje kandidata z udarci s palico. Udarci naj bodo zmerni.

Za izvedbo tega lovskega običaja se potroši malo vina. Med potekom krsta naj imajo pravico do kozarca vina - med izpraševanjem, po opravljenih kaznih ter med posvetovanji - le člani komisije ter obramba, nikakor pa ne kandidat. Le-ta ima med postopkom na njegovo prošnjo in po blagohotni odobritvi komisije kvečjemu pravico do kozarca vode, da vzdrži napore.

Po izpraševanju se predsednik posvetuje s podpredsednikoma in končno razglasi, da je novinec opravil izpit in bo zato lovsko krščen. Kandidatu zapove, naj leže na klop, s prsmi na položeni plen. Predsednik krščencu prek glave zlije na vrat nekaj kapelj vina, in sicer trikrat zaporedoma, med tem pa govori: "Krstim te v imenu boginje Diane za lovsko čast in poštenje; - v imenu zelene bratovščine za lovske družine složno življenje; - v imenu navzoče lovske družine za lovsko pravično ravnanje". Ob vsakem geslu predsednik kandidata s palico rahlo udari po zadnji plati.

Preden krščenec vstane, poljubi uplenjeno divjad. Predsednik razglasi, da je krščenec postal polnovreden lovski tovariš in član zelene bratovščine ter ga opomni, naj nikoli ne zataji lovske časti in na lovu nikoli lovske pravičnosti. Udarci naj mu bodo v opomin, da v lovstvu pride za vsakim grehom tudi kazen. Krščencu izroči v spomin krstno palico s podpisimi komisije. Krščenec palico poljubi, se zahvali za čast in obljubi, da se bo izkazal vrednega in pravičnega lovca. Na koncu stisne predsednik krščencu roko, mu čestita in vsi prisotni si nazdravijo ter izpijejo kozarce do dna.

Lovski ropot

Lovski ropot priredimo po sprejemu novega člana v lovsko tovarišijo, pogosto pa tudi v čast lovskega gosta oziroma članu omizja, ki mu tako izkažemo posebno pozornost.

Pri lovskem ropotu pred vsakim lovцем stoji na mizi prazen kozarec, na mizi pa je dovolj polnih bokalov. Vodja ropota zapoveduje, udeleženi lovci pa skladno in čim bolj sočasno uresničujejo njegova povelja.

Začne na primer takole: "Nabij puško!" in lovci si nalijejo kozarce. Nato zaukaže: "Primi jo!" Vsi primejo kozarce z levico. - "Tri prste od mize!" - "Na mizo!" in lovci postavijo kozarce na trdo na mizo, da zaropota. Nato sledijo ukazi: "Na usta!" - "Tri prste od ust!" - "Na usta!" - "Izpij polovico!" - "Odstavi!" - "Na usta!" - "Izpij do dna!" - "Tri prste od ust!" - "Na mizo!" Kozarce vsi na enkrat na trdo postavijo na mizo.

Nato začne voditelj potrkavati z dnom čaše ob mizo v ritmu, "tok, tok!" in po kratkem presledku spet "tok, tok, tok!" Njegovemu potrkavanju se pri prvem udarcu drugega ritma pridruži prvi lovec levo od voditelja. Pri prvem udarcu tretjega ritma se voditelju in prvemu lovcu s potrkavanjem pridruži drugi lovec. Nadalje se v zaporedju, eden za drugim, pridružijo še drugi lovci, dokler ne potrkava vse omizje. Končno vodja ropota zakliče: "Stoj! Pet prstov od mize!" - "Na mizo!" Na ta ukaz sočasno in vsi trdo postavijo kozarce na mizo.

Vodja lovskega ropota je dirigent, ki mora skrbeti, da vse poteka skladno, da so zvoki prav razporejeni, da so udarci kozarcev zlit v eno. Kadar temu ni tako, ima pravico in dolžnost zahtevati prekinitev za nove napotke in opomine ter za ponovitve. Kdor zakasni ali prehit, navadno plača mero vina in zabava se nadaljuje.

Med enim in drugim ropotom omizje zapoje lovsko ali narodno pesem.

Lovska latinščina

Lovska latinščina naj ne izzveni kot laž, pač pa naj bo to duhovno in iskrivo pretiravanje v opisovanju lovskega dogodka. Prava lovska latinščina popestri lovsko družbo, da srečanje mineva v prijetnem in vedrem razpoloženju. Lahko bi rekli, da je pri tem umetniška svoboda izražanja brez omejitev, le pripoved naj bo privlačna, napeta ali šegava, da vzpodbujata še druge k pripovedovanju. Če tega kdo ne zmore, pa naj ga vzpodbudi k domiselnim vprašanjem, ki pripovednika nikoli ne smejo zмести do take mere, da bi odnehal ali se zapletel, da bi ga drugi ujeli v past.

Lovske zgodbe in lovska latinščina so še posebno hvaležna snov za poslušalce, ki niso lovci. Zato je zanje toliko bolj prepričljivo vse, kar želijo slišati o divjadi, lovu in o lovcih.

Lovska latinščina in vse druge vrste zgodb ne smejo biti nikoli žaljive do drugih lovcev in nelovcev. Nikoli ne smejo biti izrečene s slabimi ali škodoželjnimi nameni ter nikoli na način, ki bi škodil ugledu lovcev ali lovski organizaciji.

V lovskih zgodbah in pri lovski latinščini ne smemo nikoli govoriti o divjadi in o lovskih psih žaljivo in ponižujoče, pač pa ravno obratno. Lastnosti divjadi, spretnosti, moč in vzdržljivost, njeno iznajdljivost in zvijačnost v zgodbah stopnjujemo in povečujemo, saj je le tako vsaka zgodba bolj napeta, vloga lovca pa bolj zapletena in zahtevnejša. Pri tem je vloga lovskega psa nepogrešljiva, pogosto ima celo osrednjo vlogo v zgodbi. Pes pomaga zgodbo zapletati do vrhunca, vendar jo po komaj verjetnih preobratih pomaga tudi razreševati in speljati do srečnega konca.

Lovci imajo posebno govorico in svojevrstne izraze, podobno, kot je to tudi pri drugih vrstah združenja ali pri različnih poklicih. Tako kot je bila nekoč latinščina, ki je bila uradni in znanstveni jezik, nerazumljiva preprostemu in nešolanemu človeku, tako je pogosto tudi lovska latinščina razumljiva le lovцем.

Lovski pogreb

Lovski pogreb je treba pripraviti vedno v soglasju z pokojnikovimi svojci. Vso organizacijo lovskega pogreba vodi lovska družina oziroma lovska organizacija.

Lovci se udeležijo pogreba v lovski obleki in z zeleno vejico na levi strani lovskega klobuka. Vsaj pol ure pred pogrebom se postavi k pokojnikovi krsti oziroma žari lovska častna straža štirih ali dveh lovcev brez pušk. Na častni straži imajo lovci lovski klobuk na glavi in na njem zeleno vejico na levi strani. Častna straža se po potrebi menja.

Ko krsto ali žaro dvignejo k pogrebu, častno stražo ob krsti zamenja častno spremstvo štirih lovcev, ob žari pa dveh lovcev, ki imajo puško na levi rami s cevmi spredaj, obrnjenimi navzgor. Krsto nosijo ali vozijo štirje lovci brez pušk, žaro nosi en lovec. Tik pred krsto ali žaro nosijo: en lovec odprto pokojnikovo lovsko puško s črnim trakom, drug lovec pa nosi na blazinici, ki naj bo, če je le mogoče zelena, pokojnikova lovska in kinološka odlikovanja. Na čelu sprevoda za lovskim praporom gredo v sprevodu drugi lovci, po možnosti tudi tisti s puškami, ki bodo poskrbeli za častno streljanje. Med njimi je tudi lovec z lovskim rogom.

Venec lovske organizacije sodi na čelo lovske skupine, takoj za prapori, nosijo pa ga trije lovci. Če je pogreb hkrati cerkven, lovci v špalirju počakajo pred cerkvenimi vrati ali pa gredo v cerkev, vendar nikoli s puškami. V vsakem primeru vstopijo v cerkev lovci nosači krste oziroma žare. Ob tem naj ponovno poudarimo, da je v tem delu pogreba treba še posebno spoštovati in upoštevati dogovor s pokojnikovimi svojci.

Pri odprtem grobu je od vseh govorov lovski zadnji. Govornik se na koncu govora odkrije, s klobuka sname zeleno vejico, jo spusti na krsto oziroma k žari in se zopet pokrije. Za njim enako storijo drugi lovci: drug za drugim pristopajo h grobu, vsak se odkrije, z levico sname s klobuka zeleno vejico in jo spoštljivo spusti na krsto oziroma k žari.

Takoj po lovskem govoru vodja skupine za poslovilno častno streljanja zapove: "Lovskemu tovarišu ..... zadnji pozdrav!" S tremi dolgimi, otožnimi zvoki se oglasi lovski rog, ki o znani, da je lov za lovskega tovariša končan. Na znak z roko sledi zaporedno streljanje. Skupina to lahko stori na primerno oddaljenem prostoru na pokopališču, še primerneje pa je, da to storijo zunaj pokopališča.

Praporščaki z lovskimi prapori spustijo prapore nad grobom ob trikratnem zvoku lovskega roga.

Namesto častnega streljanja se lovci lahko odločijo za poslovilni častni lov. Na povelje: "Lovskemu tovarišu - poslovilni častni lov!", rogist zatrobi le enkrat znak za začetek lova. V bližnjem gozdu razporejeni strelci pa v zaporedju izstrele določeno število strelcev. Na

pokopališču rogist sklence simbolni skupni lov s tremi zaporednimi zvoki. Ob tem spustijo tudi prapore.

Častno spremstvo s puškami, nosač, pokojnikove puške in nosač pokojnikovih odlikovanj stojijo mirno ob grobu, dokler se pogrebci povsem ne razidejo. S klobukov zadnji snamejo zelene vejice in jih spuste h krsti oziroma k žari ter odidejo.

Zaradi različnih okoliščin in krajevnih navad se lovski pogrebi lahko nekoliko razlikujejo, vendar pa morajo biti vedno upoštevana temeljna načela lovskega običaja.

LOVSKA NOŠA

Našo pripadnost lovstvu izražamo tudi z lovsko nošo. Pod nošo razumemo obleko, obutev in pokrivalo ter vse dodatke pri oblačenju, ki dajejo končni videz oblečenega lovca. Zato se slovenska lovška noša razlikuje od načina oblačenja lovcev v drugih podnebnih in družbenih okoljih.

Kadar našo lovsko organizacijo predstavljamo v lovski ali splošni javnosti, moramo spoštovati in nositi predpisano slovensko lovsko nošo. Za lov, obhode in za bivanje v lovišču lovška organizacija sicer ne predpisuje noše, vendar se lovci oblačijo tako, da jih ob srečanju razlikujemo od drugih ljudi, ki imajo različne opravke in delo v naravi.

Lovci se odpravljajo na lov in po drugačnih opravkih tudi po širnem svetu. Različne terenske razmere ter predvsem tako različne podnebne razmere, ki v razponu segajo od večnega letu do tropskih deževnih gozdov in puščav, terjajo zelo različna in primerna oblačila.

Slovenska lovška noša

Lovska zveza Slovenije določa slovensko lovsko nošo, ki jo lovci nosijo na lovskih prireditvah in srečanjih ter v javnosti doma in v tujini takrat, kadar predstavljajo našo lovsko organizacijo. Predpisane lovske noše, ki je lovška uniforma, ne nosimo pri vsakdanjih opravkih, pač pa le ob slovesnostih ter ob vseh drugih priložnostih, kjer se družijo lovci. Razlikujemo letno in zimsko lovsko nošo, ki sta lovski uniformi, za razliko od drugih lovskih noš in oblačil ter obutve, kar uporabljamo pri obhodih na terenu in na lovu.

Letna lovška noša

Hlače so dolge, v zeleni barvi iz lažje, letne tkanine z rjavim usnjenim pasom. Srajca je svetlo zelena, bombažna, s kratkimi rokavi, ramenskima epoletama, prsnima žepoma in z vezanim znakom SLD na levem žepu. Kravata je zelena z lovskim motivom, barva pa se mora ujemati z barvo hlač in srajce. Klobuk je lažji, letni, zelene barve. Čevlji so nizki in rjave barve. Nogavice so rjave barve.

Ženske lahko nosijo tudi krilo, ki je v enaki kakovosti in barvi blaga, kot velja za hlače.

Zimska lovška noša

Hlače so dolge, v zeleni barvi iz težjega, zimskega blaga z rjavim usnjenim pasom. Srajca je bila, z dolgimi rokavi. Kravata je zelene barve z lovskim motivom, barva pa se mora ujemati z barvo obleke. Klobuk je težji, zimski, zelene barve. Čevlji so nizki, zimski in rjave barve. Nogavice so rjave barve.

Ženske lahko nosijo tudi krilo, ki je enake kakovosti in barve blaga, kot je določeno za hlače.

K zimski lovski noši sodi tudi lovška pelerina, ki je zelene barve.

Lovski klobuk

Lovski klobuk je sestavni del lovske noše; je zelene barve. Na levi strani je pripet lovski znak slovenske lovske organizacije.

Klobuk je na vrhu potlačen tako, da ima zgoraj jamico, štolo in še dve jamici na strani, da se z njim pokrijemo s tremi prsti. Lovski klobuk obkrožajo tri zelene vrvice.

Ločimo letni klobuk, ki sodi k letni lovski obleki, ter zimski klobuk, ki spada k zimski lovski obleki.

Lovska noša za lov

Slovenska lovišča so v vsem višinskem razponu: od pomurskih ravnih z rokavi in mrtvicami ob Muri, goričkega in dolenskega gričevja, kamnitega kraškega sveta z mogočnimi notranjskimi ter kočevskimi gozdovi, do visokogorskih savinjskih in koroških lovišč ter do vrhov Karavank in Julijcev. Živimo sicer v zmernem podnebnem pasu, toda že štirje letni časi terjajo zelo različna oblačila, ki nas varujejo pred mrazom, pred padavinami ali pred poletno pripeko. V istem letu gazimo pršič, ujame nas poletna ploha, orosi nas jesenski dež. V jutru bredemo skozi mokro travo, se znojimo v poletni sopari, drugič spet šklepetamo nad sklanim previsom, zaviti v pelerinu, in ob srebanju čaja.

Tako različnim razmeram se je treba prilagajati z oblačenjem, ki zato ne more biti uniformirano, pač pa sproščeno, funkcionalno in športno. Odločiti se je mogoče le za barve oblačil, ki naj bodo skladne z naravnimi barvami okolja, da smo čim bolj neopazni in zato nemoteči za divjad. Kljub temu pa ni primerno uporabljati vojaških oblačil iz marogastega maskirnega blaga, saj to, preprosto povedano, ni in nikoli ne bo lovsko. Prevladujejo naj oblačila v zeleni, rjavi in sivi barvi z vsemi vmesnimi toni. Lovski ton različnim športnim oblačilom še najbolj razločno in nevsiljivo poudarimo z lovskim zelenim klobukom in z znakom SLD, ki naj bosta naša zaščitna znaka v lovišču.

Za lov in za popotovanja po srednjeevropskih loviščih je primerna lovska noša, kakšno nosimo v naših loviščih. Kadar pa se odpravljamo zunaj omenjenega prostora, se prilagodimo z oblačenjem in z vso drugo opremo deželi, kamor smo namenjeni. Tudi to bo pripomoglo k uspehu na lovu in dobremu počutju ter k srečni vrnitvi domov in v naša lovišča.

Izdala:

Lovska zveza Slovenije

Besedilo:

Lovska zveza Slovenije